

Sjelefred og klosterliv

■ KJERSTI HELEN FOLLESØ
Kommuneoverlege, Bømlo kommune

Vinteren 1979/80 var jeg medisinstudent, 21 år, og ferdig med prekliniske studier i min hjemby. Jeg var skoleflink, men ikke glad i å pugge, og nå hadde jeg lagt bak meg et halvt år med pugging av anatomiske detaljer fra morgen til kveld, og jeg var lei og demotivert. Mine medstudenter gledet seg til endelig å få møte pasienter, men jeg var usikker på yrkesvalget og kjente av flere grunner behov for å reise bort en stund for å få litt avstand til hverdagen. Valget falt på Taizé, et kloster i Frankrike som jeg hadde hørt om via en klassevenninne, og som den gang ikke var særlig kjent i Norge.

Klosteret ble etablert i 1940 av en sveitser, broder Roger, som et fellesskap av brødre som skulle arbeide for fred og forsoning, uavhengig av kirkesamfunn og nasjonalitet. Under 2. verdenskrig hjalp han flyktninger, og helt fra starten av har de hatt en utadrettet virksomhet. De har også lagt til rette for å ta imot reisende, og det var min eneste begrunnelse for å reise dit. Jeg trengte et sted å være en liten stund, langt hjemmefra, der jeg kunne bo uten at det kostet penger. Det var i utgangspunktet en flukt fra usikkerhet og brysomme tanker, mer enn et ønske om å ta i mot nye impulser.

Det sies at ungdom er dårlig på konsekvenstenkning, og jeg var ikke noe unntak. Jeg hadde fått tak i flybilletter til Lyon, og tenkte å finne et sted å overnatte når jeg kom dit. Jeg var ikke stødig i fransk, og hadde overhodet ingen kjennskap til byen. Via min klassevenninnens franske svoger ble jeg grundig advart om at det ville være direkte farlig, og fikk tilbud om overnatting hos hans slekt. Min erindring fra turen er en folketom by, og en svært aggressiv drosjesjåfør, samt en trykket stemning hos mine franske verter, som jeg ikke klarte å kommunisere med.

Neste dag ankom jeg Taizé. Jeg vet ikke hva jeg hadde forestilt meg, men jeg ble vist til en stor murbrakke med toetasjes senger i lange rekker. Den første jeg møtte var en stor, skjeggete mann som bodde i samme «soverommet». Jeg tror aldri jeg har kjent

meg så alene noen gang! Brakken rommet ca. 40 personer i et åpent rom. Jeg kjente ingen, og hadde to valg: Enten bryte sammen i krampegråt, eller prøve å bli kjent med den første og beste som befant seg i nærheten. Jeg valgte det siste, og jeg var heldig med valget: tre tyske venninner, teologistudenter, hadde nettopp ankommet og skulle være der i to uker, og var åpne for nye bekjentskaper. Jeg hang meg på. Selv om reisen min var spist av mus neste morgen, og toalettene var hull i gulvet, så var menneskene imøtekommende og vennlige. De fleste reiste alene, og nesten alle var studenter og åpne for nye vennskap.

Alle tilreisende deltok i klosterlivet, med praktisk arbeid og meditasjon. Det var ungdommer fra store deler av verden som tilbrakte noen uker der, med overvekt av folk fra sentrale Europa. Tre ganger om dagen var det samling i kirken, en mørk murbygning uten benker, men med vakre glassmalerier i vinduene og keramikkkedekorasjoner med levende lys. Det var ingen ordrike prekenere, bare tekstlesninger, og meditativ, vakker vekselang. Første gangen munke sang i sine hvite kapper, ble jeg helt satt ut, så vakkert var det, og jeg husker fortsatt både tekst og melodi. Siden er Taizé sine sanger blitt spredt til mange land, og flere finnes i den norske salmeboken.

Klosterlivet var blottet for materiell luksus. Det rosa toalett papiret på kafeen i nærmeste landsby var så luksuriøst at det fortsatt fremstår som et høydepunkt, sammenliknet med de matpapirlignende flakene vi var vant til. Men oppholdet ga en fantastisk ro i sjelen, som jeg aldri har opplevd noe annet sted. Problemene hjemme var et blekt minne. Tre ganger om dagen satt vi i mørket på gulvet i kirken, og kunne la tankene vandre fritt. Hverdagene var enkle, og hver dag hadde sine konkrete gjøremål. Stress syntes å være et ukjent begrep. Vi var et uformelt, internasjonalt fellesskap som delte opplevelser. Vi hadde spontane folkloreaftener, hvor alle bidro med innslag

fra sine land. Nasjonalitet, religion eller annen tilhørighet var ikke viktig.

Det ble en overgang å komme hjem. Jeg prøvde å tviholde på den indre roen, men det var vanskelig. Jeg oppsøkte kirken, og irriterte meg over alt maset, og at det ikke var et øyeblikk stillhet. Studiene krevde sitt, og det var vanskelig å finne tid i hverdagen til å gjøre ingenting. Jeg ga opp.

Siden har livet gått mer eller mindre i hurtigtogs fart, og jeg er ikke flink til å finne de stille stundene. Og selv om jeg var i et kloster, så var opplevelsen av indre fred ikke en religiøs opplevelse for meg. Det var heller et resultat av å ha tid til stillhet, til å fordøye dagens hendelser etter hvert, senke skuldrene og roe pulsen, med god samvittighet.

Å gå i kloster er neppe måten å takle stress på. Men jeg tror mange ville hatt et bedre liv hvis de tok seg tid til små pustehull i hverdagen, til å «fordøye» inntrykk og opplevelser. Vi har skapt et samfunn der hjernen bombarderes med store mengder impulser, og nesten aldri får hvile. Kanskje er det en av grunnene til at stadig flere sliter psykisk?

Reisen til Taizé lærte meg å ta utfordringer og stole på at jeg ville klare meg, selv om jeg ikke hadde kontroll på situasjonen. Gjennom å reise alene og oppleve mestring, ble terskelen for lignende utfordringer lavere i etterkant. Jeg lærte også at materielle goder betyr lite når du er i harmoni med deg selv og omgivelsene. Konsekvenstenkning lærte jeg ikke. Det gikk jo fint! Men «det vil helst gå bra» har vært et greit motto og en god lærdom å ta med seg videre i livet.

For de nysgjerrige: Taizé har vokst betydelig og driver nå arbeid i alle verdensdeler. De har nettside på mange språk, også norsk.

■ KJERSTI.HELEN.FOLLESØ@BOMLO.KOMMUNE.NO

